

## **BİLSEM Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Metaforik Algıları**

Metaphorical Perceptions of Science and Art Center Teachers Distance Education  
Process

**Zehra TOPAL ALTINDIŞ**

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Özel Yetenekliler Eğitimi Doktora Programı, Istanbul University-Cerrahpaşa, Institute of Graduate Studies, Program in Education of Gifted Education (Ph.D) & BİLSEM Öğretmeni, Kadıköy Alev Alatl ı Bilim ve Sanat Merkezi, Gifted and Talented Teacher, Kadikoy Alev Alatl ı Science and Art Center, [zehratopal.zt@gmail.com](mailto:zehratopal.zt@gmail.com), <https://orcid.org/0000-0002-0634-028X>

<b>Makale Bilgisi</b>	Article Information
<b>Makale Türü – Article Type</b>	Araştırma Makalesi / Research Article
<b>Geliř Tarihi – Date Received</b>	15 Nisan / April 2022
<b>Kabul Tarihi – Date Accepted</b>	25 Eylül / September 2022
<b>Yayın Tarihi – Date Published</b>	30 Eylül / September 2022
<b>Yayın Sezonu - Pub Date Season</b>	Eylül / September

**Atıf / Cite as:** Topal Altındış, Z. (2022), BİLSEM Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Metaforik Algıları/Metaphorical Perceptions of Science and Art Center Teachers Distance Education Process. Turkish Academic Research Review, 7 (3), 576-603. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tarr/issue/72766/1103831>

**İntihal / Plagiarism:** Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tarr>

**Copyright** © Published by Mehmet şAHİN Since 2016- Akdeniz University, Faculty of Theology, Antalya, 07058 Turkey. All rights reserved.



## **BİLSEM Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Metaforik Algıları**

Zehra TOPAL ALTINDIŞ

### **Öz**

Araştırmanın amacı, Bilim ve Sanat Merkezi'nde görev yapan (BİLSEM) öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algılarını metafor (mecaz) tekniğini kullanarak belirlemektir. Söz konusu araştırmanın çalışma grubu olasılığa dayanmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Buradan hareketle çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında çeşitli Bilim ve Sanat Merkezlerinde görev yapan farklı branştaki doksan yedi (K=62, E=35, Toplam= 97) öğretmen oluşturmaktadır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi çatısı altında yer alan fenomenoloji deseni kullanılarak tasarlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden demografik özelliklerine ait bilgilerin yanı sıra “Uzaktan Eğitim ..... gibidir. Çünkü .....” ibaresindeki boşlukları çevrim içi bir uygulamada hazırlanan form aracılığıyla doldurmaları istenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler adlandırma, tasnif, eleme, kavramsal kategori ve geçerlik-güvenirlik sağlama adımları takip edilerek analiz edilmiştir ve bulgular alanyazın ışığı altında yorumlanmıştır. Araştırmaya katılan 97 BİLSEM öğretmeni 68 metafor üretmiştir. İlk kategori uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin rolüne” ilişkindir ve toplam 44 metafor yazılmıştır. Öğretmenlerin ürettikleri metaforların düşünme stilleriyle de ilişkili olabileceğini gösteren araştırma sonuçları ele alınarak tartışılmıştır. İkincisi “uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolü olmadığına ilişkin” dir. Toplam 14 metafor yazılmıştır (ilk kategori = 44> ikinci kategori =14). Üçüncü kategori “teknik & altyapıya ilişkin”dir. Toplam 5 metafor vardır. Bu kategori için daha az metafor üretildiği görülmektedir. Bunun nedeni BİLSEM öğretmenlerinin Teknoloji Entegrasyonuna Yönelik Öz-Yeterlik Algılarının yüksekliği olabileceği gibi, sahip oldukları düşünme stillerinin bir sonucu ya da yaşadıkları bölgelerde internet ile ilgili altyapı sorunu yaşamamış olmasıyla da ilgili olabilir. Dördüncü kategori “uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin”dir. Toplam 19 (5 olumlu, 14 olumsuz) metafor bulunmaktadır. BİLSEM öğretmenleri bu kategoride diğer üç kategoriye oranla daha fazla olumsuz metaforlar üretmişlerdir. Son kategori “Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin”dir ve toplam 17 metafor üretilmiştir. Üretilen olumsuz metaforlar daha çok kısıtlanma, sınırlandırılma, hapsolme duygularına yöneliktir. Elde edilen sonuçlar alanyazındaki araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Bu durum öğretmenlerin içinde buldukları durumu nasıl algıladığını ve yansıttığını göstermektedir.

**Anahtar Kelimeler:** BİLSEM öğretmeni, Uzaktan eğitim, Metafor, Fenomenoloji, Algı

## **Metaphorical Perceptions of Science and Art Center Teachers Distance Education Process**

### **Abstract**

The aim of this study is to determine the perceptions of teachers working at the Science and Art Center (BİLSEM) perceptions on ‘distance education’ via metaphors. For this reason, the present study was carried out with the phenomenology method. Judgmental sampling is a non-probability sampling technique in which the sample members are chosen only on the basis of the researcher’s knowledge and judgment, so it is preferred to use in this study’s sample. The study was conducted in the 2020-2021 academic year with the participation of teachers from different science and art center in Turkey. So, the study group of the research consists of ninety-seven (F=62, M=35, Total= 97) teachers from different branches working in various Science and Art Centers. To collect the data and In order to determine teacher perceptions the teachers of SAC were asked to complete this sentence: ‘Distance education is like.....because....’. Also, demographic information form developed by the researcher was used. Data was analysed by using content analysis technique one of the qualitative data analysis methods. In addition, metaphors written by teachers of SAC about distance education; branch, professional seniority, gender, age and education level etc. it was investigated whether it differentiates according to the variables. The teachers of SAC participating in this study produced 68 metaphors. There are four categories on metaphors for this study. Research results showing that metaphors produced by teachers may also be related to their thinking styles are discussed. On the other hand, it has been determined that the metaphors produced by teachers are different and the results are discussed in the light of the inferences.

**Keywords:** Teacher of the science and art center, Distance education, Metaphor, Phenomology, Perception.

### **Structured Abstract**

During the COVID-19 pandemic, distance learning has become main stream. But firstly, distance education appeared for a distinct purpose. Before 2020, the main reason for distance education was either the remoteness of students from teaching centers or poverty. However, in 2020 and beyond, to slow the spread of the COVID-19 pandemic, schools were forced to limit face-to-face teaching and move to the digital world, i.e., online remote learning, at least for a while. Distance education is an education model where individuals are free from learning resources and have no time and location limitation. On the other hand, distance learning is a type of education in which students and their lecturers are separated, i.e., they reside in different physical locations, and the instruction between them is communicated using different technologies.

There are many studies on the possibilities and problems of distance education in the relevant literature. Each form of distance education has two sides: strengths and limitations. So, we used metaphors to identify both sides in this study. In the other hand, studies to determine the perceptions of distance education generally focus on students, but in this study specially the metaphor method was chosen to determine the perceptions of teachers of SAC.

Metaphors are words that show how two things that are not alike in most ways are similar in one important way. Etymologically metaphor means “transfer,” from the Greek meta (trans) + pherein (to carry). Metaphor is in fact “transfer of meaning.” People needed find a way to describe their experiences, and metaphors were helpful. So, the ability to generate and think with metaphors has been associated with everything.

The aim of this study is to determine the perceptions of teachers working at the Science and Art Center (SAC) perceptions on 'distance education' via metaphors. For this reason, the present study was carried out with the phenomenology method. The study was conducted in the 2020-2021 academic year with the participation of teachers from different science and art center in Turkey. The study group of the research consists of ninety-seven (F=62, M=35, Total= 97) teachers from different branches working in various Science and Art Centers. To collect the data and In order to determine teacher perceptions the teachers of SAC were asked to complete this sentence: "Distance education is like.....,because....." Also, demographic information form developed by the researcher was used.

Data was analyzed by using content analysis technique one of the qualitative data analysis methods. In this study, will be tried to be determined metaphors written by teachers of SAC about distance education how become different according to the variables (sex, age, professional seniority and branch).

Answers to the following questions were sought in this study:

1. What metaphors do the teachers of SAC employ to describe the concept of "remote education"?
2. What conceptual categories used to group metaphors for the concept of distance education?
3. In terms of age and professional experience, which categories do metaphors has been produced for the concept of "remote education"?

With the study carried out in this framework, it was aimed to determine the distance education experience of SAC teachers during the global epidemic period through metaphors. The study includes teachers from 11 different branches/fields. The majority of the study's participants are between the ages of 35 and 45, and they are between the professional experience of 11-15 years. Ninety-seven teacher of SAC participated in the study by filling out an online form. The teachers of SAC participating in this study produced 68 metaphors. The obtain metaphors' datas were collected under 4 main themes.

The categories are:

- 1) metaphors about the active role of the teacher,
- 2) metaphors about the teacher's lack of an active role,
- 3) Metaphors related to access, technical & infrastructure,
- 4) Metaphors about being at home in distance education,
- 5) Metaphors regarding the quality of distance education

Teachers' perceptions regarding the distant education process were categorized and discussed in light of the literature. Numbers of metaphors distributed by category; 44 metaphors for the first category, 14 metaphors for the second category, 5 metaphors for the third category, 19 metaphors for the fourth category and finally for the fifth category, 17 metaphors were written by the teachers. Teachers' perceptions of distance education and how they reflect on their experiences are similar in some ways but varied in others, depending on their age, professional experience and thinking style.

Teachers are the most effective and most important part of the distance education process. Therefore, how teachers perceive their situation and how they reflect this situation is also reflected in their metaphors. It is expected by this study that the metaphors for distance education created by teachers of SAC will be beneficial in exposing what kind of perceptions they have about distance education and what circumstances influence this impression.

## Giriş

*“Bir resim 1000 kelimeye bedelse bir metafor da 1000 resme bedeldir.”*  
(Shuell, 1990)

Dünya çapında etkili olan Covid-19 salgını nedeniyle hayatın birçok alanında hızlı bir değişim meydana geldiği ifade edilebilir. Bu bağlamda eğitim alanında da hızlı bir dönüşüm sürecine geçilmiştir. Yeni süreç, hem öğrencileri hem de öğretmenleri etkilemiştir. Küresel salgın nedeniyle ülkemizde, 16 Mart 2020 tarihinde ilk kez ulusal ölçekte Millî Eğitim Bakanlığı tarafından televizyon ve internet üzerinden sunulan ve özel olarak hazırlanan ders programlarıyla uzaktan eğitim uygulanmıştır. Söz konusu uzaktan eğitim uygulamalarının 2012 yılında FATİH Projesi çatısı altında oluşturulan eğitim içerikli sosyal bir platform olan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) üzerinden sistemli bir şekilde yürütülmeye çalışıldığı ifade edilebilir. EBA, genel anlamda bilişim teknolojisi donanımlarını kullanarak etkin materyaller hazırlanarak Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından tasarlanan her sınıf seviyesine hitap eden, güvenilir ve doğru e-içeriklerin sunulduğu sosyal bir platform (MEB, 2012) olarak tanımlanmaktadır. MEB, ülke genelinde 23 Mart-19 Haziran 2020 tarihleri arasında yapılan uzaktan eğitim süreci boyunca 7,5 milyona yakın öğrencinin, 1 milyondan fazla öğretmenin EBA' yı aktif olarak kullandığı ve EBA' ya üç milyardan fazla giriş yapılarak Dünya genelinde en çok ziyaret edilen üçüncü eğitim sitesi olduğunu bildirmiştir (MEB, 2020).

Hayatımızın son iki yılında çokça telaffuz ettiğimiz ve eğitimin her kademesinde deneyimlediğimiz “uzaktan eğitim” kavramının alanyazında çok sayıda tanımının olduğu görülmektedir (Cantürk & Cantürk, 2021). Örneğin; öğrencilerin ve öğretmenlerin çok yönlü etkileşiminin sağlandığı, iletişim araçlarının yanında çok yönlü kaynaklara erişim imkânının olduğu, (Simonson & Seepersaud, 2018); esnek zaman dilimlerinde bir araya gelinen, öğrencinin öğrenme sorumluluğunu üstlendiği öğrenme ortamı (Moore & Kearsley, 2011) olarak tanımlanmıştır. Uzaktan eğitime yönelik algılar ise eğitim paydaşlarını, öğrenme çıktılarını ve başarıyı büyük ölçüde etkilemektedir (Offir, Barth, Lev & Shteinbok, 2003). Bir kavrama, olaya ya da duruma yönelik (ör: uzaktan eğitim) algılarımızı şekillendiren unsurların başında düşüncelerimizin geldiği ifade edilebilir. Bunun yanında düşüncelerimizi aktarma yöntemlerimizden biri olan konuşmalarımızda mecazlardan ve benzetmelerden faydalanmaktayız. Yapılan bir araştırmada, sadece metaforik terimlerle konuşmadığımız, aynı zamanda metaforik terimlerle düşündüğümüz bulgulanmıştır (Meier, Moller, Chen & Riemer-Peltz, 2011).

Bireylerin tercih ettikleri ya da oluşturdukları metaforlar bireylerin kendileri, içinde buldukları durum ve dünyayı algılama biçimlerine ilişkin mesajlar vermektedir (Girmen, 2007). Alanyazın incelendiğinde, odağına metaforları alan çok sayıda çalışmanın yapıldığı görülmüştür (Yılmaz & Güven, 2015). Söz konusu çalışmaların yerel ve küresel anlamda hangi konuları odağına aldığına değinilmeden önce metafor kavramının nereden geldiğine ve süreç içerisindeki yönelimine değinilmesinin anlamlı olacağı düşünülmektedir.

Metafor çalışmalarının geleceğinin nereye doğru bir yönelim içerisinde olduğunu iyi analiz edebilmek için alanyazındaki öncül çalışmaların neler olduğuna göz atılmalıdır. Bu bağlamda metafor çalışmalarının Aristoteles (M.Ö. 384-322) dönemine kadar uzandığı görülmektedir (Cebeci, 2013). Bunun yanında Monroe Beardsley' in (1958) “minyatür şiir” olarak ifade ettiği; Aristo' nun ise “bir şeye, başka bir şeye ait ismin uygulanması” (Tepebaşı, 2013) olarak tanımlamış olduğu metafor kelimesinin kökenine inilecek olursa, Yunanca meta (trans) + pherein (taşımak) kelimesinden “aktarma” anlamına gelen “metapherein” ya da “metafora” sözcüğüne dayandığı belirtilmektedir (Cebeci, 2013). Bu nedenle metafor, “bir içeriğin bir kavramdan diğer kavrama aktarımı” (Gibbs, 1994) olarak da tanımlanmıştır. Türkçe’de ise metafor teşbih, benzetme ya da mecaz (Türk Dil Kurumu, 2011) olarak tanımlanmıştır.

Metaforlar, çoğu yönden birbirine benzemeyen iki şeyin önemli bir yönden nasıl benzer olduğunu gösteren yaratıcı, etkili ve kalıcı ifadeler taşıyan kelimelerdir (Koç, 2014). Bu nedenle bireylerin deneyimlerine dair duygu ve düşüncelerini aktarmada bir araç olarak kullanılabilen metaforlar, duygu ve düşüncelerin tanımlanmasında, açıklanmasında ve paylaşılmasında kullanılmaktadır (Aykaç ve Çelik, 2014; Cebeci, 2013; Midgley & Trimmer, 2014). Bireylerin yaklaşım ve tutumlarını yansıtmada en etkili ve güçlü araçlardan biri olan metaforlar (Inbar, 1996) bireylerin kültürlerinden, deneyimlerinden ve değerlerinden etkilenmektedir (Ocak ve Gündüz, 2006; Şahin, 2019). Metaforik algıları araştırmanın, öğretmenlerin öğrenciler ve eğitimle ilgili sahip olduğu inançları, yaklaşım ve tutumları ya da bir kavrama yönelik benimsemiş olduğu düşünceleri ortaya çıkarmak için tercih edilen bir yöntem olduğu ifade edilmektedir (Ben-Peretz, Mendelson ve Kron, 2003; Thomson, 2015; Leavy, McSorley & Bote, 2007). Bu çalışmada, BİLSEM öğretmenlerinin “uzaktan eğitim” kavramına yönelik sahip olduğu düşünceleri ortaya çıkarmak için metaforlar kullanılmıştır.

Metafor araştırmaları, katılımcıların algılarını etkilemeden, bireylerin kişisel ifadelerinden veriler toplamaya imkân veren çalışmalar (Cantürk & Cantürk, 2021) olarak tanımlanmaktadır. Diğer taraftan, uzaktan eğitim süreciyle ilgili bu tarz

çalışmalardan toplanan verilerden, bireyleri odağa/merkeze alan sonuçlar elde edilebilir (Güneş & Fırat, 2016). Söz konusu çalışma, bu yaklaşım ve bağlam kapsamında yürütülmüştür.

Alanyazın incelendiğinde, uzaktan eğitim algılarını belirlemeye yönelik yapılan çalışmaların genellikle sadece öğrencilere odaklanmış olduğu (Gillies, 2008; Kaleli-Yılmaz & Güven, 2015; Kaban, 2021; Kan & Fidan, 2016; Özan, Karagözoğlu & Yapıcı, 2021; Sarıyer & Uysal, 2021) dikkat çekmektedir. Bunun yanında öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik metaforik algılarını araştıran çalışmaların (Cantürk & Cantürk, 2021; Kazu, Bahçeci, & Kurtoglu-Yalçın, 2021; Korkmaz, 2021) öğrencilere yönelik yapılan çalışmalara göre daha sınırlı olduğu ifade edilebilir. BİLSEM öğretmenlerine yönelik çalışmaya ise yerel alanyazında rastlanmamıştır. Bu bağlamda, söz konusu araştırmanın alanyazındaki boşluğu doldurarak alana katkı sunması bakımından önemli olduğu ifade edilebilir. Bunun yanında, üstün potansiyelli bireylere eğitim veren ve sorumluluğa sahip olan BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitimi nasıl gördükleri, öğrenciler üzerinde de belirleyici bir etkiye sahip olabilmektedir. Tanılanmış öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde bilişsel ve duygusal açıdan çevik olmaları, model olarak karşılarında gördükleri öğretmenlerinin tutum ve davranışlarına da dolaylı olarak bağlıdır. Dolayısıyla öğrencinin akademik, sosyal ve duygusal yaşantısı üzerinde etkili olan bu sürecin, öğretmenler tarafından nasıl algılandığı ve yönetildiği oldukça önemlidir. Diğer taraftan, BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik oluşturacakları metaforların, uzaktan eğitim ile ilgili ne tür bir algıya sahip olduğu ve bu algının oluşmasına sebep olan faktörlerin neler olduğunu ortaya koymada etkili olacağı düşünüldüğünden söz konusu çalışmada öğretmenlere metafor yazdırılması tercih edilmiştir. Buradan hareketle çalışmada aşağıda ifade edilen sorulara cevap aranmıştır:

1. BİLSEM Öğretmenlerinin “uzaktan eğitim” kavramına yönelik kullandıkları metaforlar nelerdir?
2. BİLSEM Öğretmenlerinin Uzaktan eğitim kavramına yönelik ürettikleri metaforlar hangi kavramsal kategoriler bünyesinde toplanabilir?
3. Öğretmenlerin “uzaktan eğitim” kavramına yönelik oluşturduğu metaforlar yaş ve mesleki deneyim süreleri bağlamında hangi kategoriler altında toplanmaktadır?



## **Yöntem**

Araştırmanın bu bölümünde söz konusu çalışmanın yöntemine, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına ve çalışmanın analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

## **Araştırma Deseni**

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim diğer bir ifade ile fenomenoloji ya da görüngübilim deseni kullanılmıştır. Bu yöntem aynı zamanda algılamının da incelenmesidir (Sönmez & Alacapınar, 2018) denebilir. Diğer bir ifadeyle söz konusu yöntem; deneyimleri, olayları, durumları, kavramları incelemek ve açıklamak için sosyal bilimlerdeki araştırmalarda kullanılır (Sönmez & Alacapınar, 2018).

Olgu bilimde katılımcıların söz konusu olaylara, olgulara (fenomen) ve eylemlere hangi anlamları yükledikleri araştırılır (Turan, 2015). Olgu bilim araştırmaları, bireylerin kendilerini ve çevrelerini nasıl gördüklerini anlamaya odaklanır. Bu bağlamda söz konusu araştırmada, BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecini nasıl gördükleri metaforlar kullanılarak belirlenmeye çalışıldığı için olgu bilim yöntemi kullanılmıştır. Genellikle yorumsamacı fenomenoloji olarak adlandırılan araştırma yöntemi, günlük yaşam deneyimlerinin gizil anlamlarını ortaya çıkarmaya çalışır (Robson, 2017). Bu yaklaşımın kullanılmasındaki esas amacın, katılımcıların olguyla ilgili deneyimlerini yansıtmaları (Turan, 2015) olduğu ifade edilebilir. Söz konusu araştırmada BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları deneyimleri metaforlar kullanarak yansıtmaları sağlanmıştır.

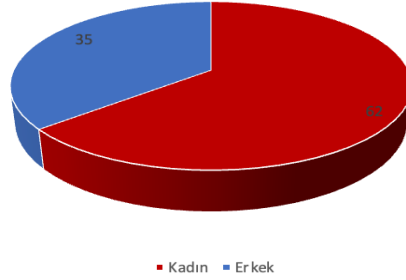
Bu araştırmada, BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile ilgili ürettikleri metaforlar odağa alınarak bu metaforların ne anlama geldiği araştırılmıştır. Metaforların nitel araştırmalarda veri toplama yöntemi olarak kullanılması çoğunlukla betimleyici rolüyle karşılaşılmaya zemin hazırlar. Bu yönüyle konu, olay, olgu (fenomen) ya da durum hakkında detaylı bir içerik sunulabilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2011).

## **Çalışma Grubu**

Söz konusu araştırmanın çalışma grubu belirlenirken olasılığa dayanmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye' nin çeşitli Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM' de) farklı branşlarda görev yapan toplam doksan yedi (97) öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan BİLSEM öğretmenlerinin kimlik bilgilerini şifrelemek için öğretmenler K1, K2, .....K97 şeklinde kodlanmıştır. Araştırmaya katılanlardan demografik özelliklerinin yanı sıra

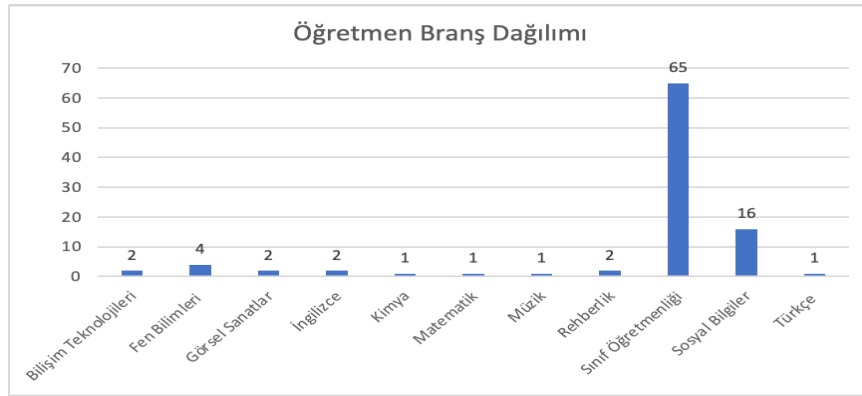


“Uzaktan Eğitim ..... gibidir. Çünkü .....” ibaresindeki boşlukları çevrim içi bir uygulamada hazırlanan form aracılığıyla doldurmaları istenmiştir. Söz konusu araştırma grubunu oluşturan öğretmenlere ait demografik bilgiler aşağıdaki pasta grafiğinde sunulmuştur.



Şekil 1. Araştırmaya Katılan BİLSEM Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

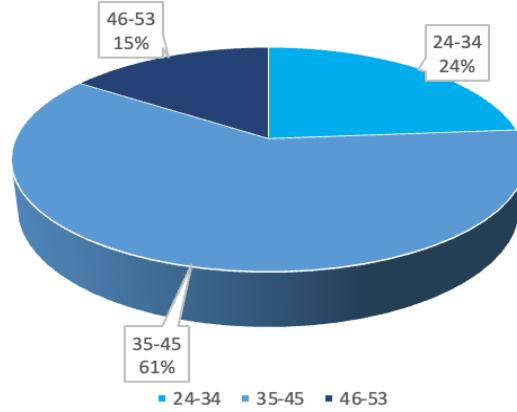
Yukarıdaki pasta grafiğinde görüldüğü üzere, araştırmaya katılan toplam 97 BİLSEM öğretmeninden kadın öğretmenlerin sayısı ( $n_{kadın} = 62$  ve %64) erkek öğretmenlerin sayısından ( $n_{erkek} = 35$  ve %36) fazladır. Araştırma kapsamında uygulamaya katılan öğretmenlerin branşlara göre dağılımı aşağıda verilmiştir.



Şekil 2. BİLSEM Öğretmenlerinin Branşlara Göre Dağılımı

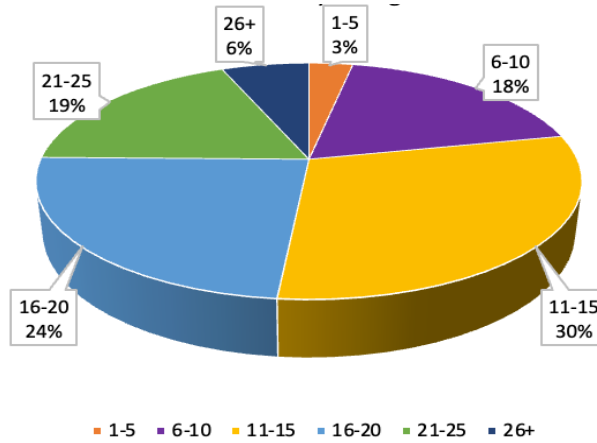
Araştırmaya katılan öğretmenler arasında en fazla sınıf öğretmenleri ( $N_{Sınıf\ Öğretmenliği} = 65$ ) yer almaktadır. Katılımın en yüksek olduğu ikinci branş ise Sosyal Bilgiler Öğretmenliğidir ( $N_{Sosyal\ Bilgiler} = 16$ ). Sosyal Bilgiler branşının içine Tarih ve Coğrafya öğretmenleri de dahil edilmiştir.

Araştırma kapsamında formu dolduran BİLSEM öğretmenlerinin yaşa göre dağılımı aşağıdaki Şekil 3’ te verilmiştir.



Şekil 3. BİLSEM Öğretmenlerinin Yaşa Göre Dağılımı

Yukarıdaki pasta grafiği ve diğer grafikler dikkate alındığında araştırma kapsamındaki katılımcı profilinin çoğunlukla 35-45 yaş aralığında olduğu ( $N_{35-35}$  Yaş= 59 ve %61), ikinci sırada 24-34 yaş aralığındaki ( $N_{24-34}$  Yaş= 23 ve %24) öğretmenlerin olduğu ve kadın katılımcıların daha çok olduğu ( $N_{Kadın}$ = 62 ve %64,  $N_{Erkek}$ = 35 ve %36) görülmektedir. Araştırmaya katılan BİLSEM öğretmenlerinin mesleki deneyim sürelerine dair dağılımı gösteren pasta grafiği aşağıda sunulmuştur.



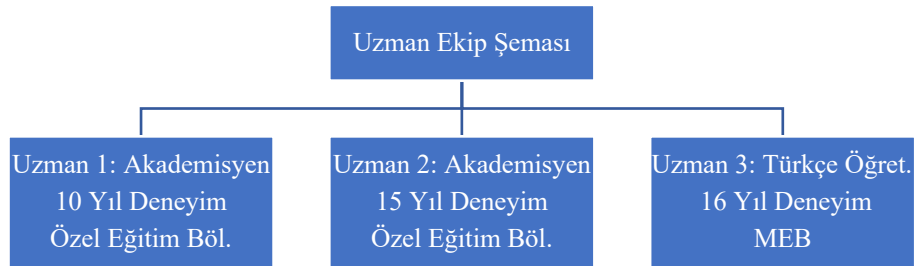
Şekil 4. BİLSEM Öğretmenlerinin Mesleki Deneyim Sürelerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki deneyim sürelerinin en fazla 11-15 yıl bandında ( $N_{11-15}$  Yıl=29 ve %30) yoğunlaştığı, ardından 16-20 yıl deneyime sahip olan öğretmen sayısının ( $N_{16-20}$  Yıl= 23 ve %24) geldiği söylenebilir. Bu verilere göre BİLSEM’ de görev yapan öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin olduğu ifade edilebilir.

## Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı, Google Forms kullanılarak çevrim içi uygulanacak şekilde araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Söz konusu formun giriş kısmında metaforla veri toplamadaki amaç, ne için kullanılacağı, katılımcıların nelere dikkat etmesi gerektiği ve metafor kavramı ile ilgili açıklayıcı kısa bir yönerge sunulmuştur. Ayrıca katılımcıların bu formu gönüllü olarak doldurduklarını belirten Aydınlatılmış Onam Formu alınmıştır. Araştırmaya katılan BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim kavramı ile kurulan metaforik ilişkinin açıklanabilmesi için soru iki parçadan oluşmaktadır. “Uzaktan eğitim... gibidir. Çünkü .....” Söz konusu soru kalıbının birçok araştırmada kullanılmış olduğu alanyazın taraması sonucunda görülmüştür. Soru kalıbında yer alan “gibi” kelimesi metaforun kaynağını ve metafor ile arasında benzetim kurulan kavramla ilişki düzeyini temsil etmektedir. Sorudaki “çünkü” kelimesi ise araştırmaya katılan katılımcıların oluşturdukları metafor ile kavramı ne tür bir mantıksal gerekçeye dayandırdıklarını somut olarak gösteren bir unsur olduğu için tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin hiç birisinden kimlik bilgilerini açığa çıkaracak bilgiler istenmediği gibi, toplanan verilerden de hiçbir öğretmenin kimlik bilgilerine ulaşmak mümkün değildir.

Araştırmada kullanılan ölçme aracının iç geçerliğini sağlamak amacıyla veri toplama formu, alanında 15 yıl deneyime sahip bir Türkçe Öğretmeni ile devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde özel eğitim bölümünde görev yapan, alanında deneyime ve yetkinliğe sahip iki öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Ayrıca araştırmada kullanılması için hazırlanan form araştırma öncesinde beş öğretmene sunulmuş pilot uygulama yapılmıştır. Nitel araştırmalarda kullanılan ölçme aracına ait iç geçerlilik, araştırmacının kullandığı aracın ölçmek istediği şeyi gerçekten ölçüp ölçemeyeceğiyle ilgilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Yapılan pilot uygulama sonrasında uzman değerlendirmesine başvurulmuş olup ilgili aracın iç geçerliğe sahip olduğu bulgulanmıştır. Aşağıda araştırmada görev alan uzman ekibe ait şema sunulmuştur.



Şekil 5. Uzman Ekip Şeması

## Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada Bilim ve Sanat Merkezi'nde görev yapan (BİLSEM) öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algılarını tespit etmek için Google Form üzerinden çevrim içi bir veri toplama aracı araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Veri toplama sürecine katılımcılar gönüllülük esası gözetilerek dahil edilmiştir. Ayrıca katılımcılardan aydınlatılmış onam formu alınmıştır. Katılımcılara sunulan veri toplama aracında metaforun tanımı ile ilgili bilgi ve bir örnek cümle verilmiştir. Araştırmaya katılan BİLSEM öğretmenlerinden veri toplama aracında öncelikle cinsiyet, yaş, branş ve mesleki tecrübe (kıdem) sürelerini kapsayan demografik bilgi formunu doldurmaları istenmiştir. Sonraki bölümünde ise uzaktan eğitime ait metaforlarını ifade edecekleri “Uzaktan Eğitim benim için ..... gibidir. Çünkü .....” cümlesini tamamlamaları/ doldurmaları istenmiştir.

Katılımcılardan toplanan metaforla ilgili veriler, nitel araştırma yöntemleri çatısı altında yer alan içerik analizi ile kavramsallaştırılmış olup belirli kategoriler ve temalar altında toplanmıştır. Akabinde, elde edilen bulgular sayısallaştırılmış ve analiz edilmiştir. İçerik analizi uygulanırken benzer özellikteki veriler, araştırmacının uzman görüşü olarak belirlemiş olduğu kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek toplanmakta ve yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Veri toplama aracı ile toplam 103 BİLSEM öğretmeninden veriler alınmıştır. Ancak veriler tek tek incelenerek metafor özelliği taşımayan veriler çıkartılmıştır. İşlem sonunda verilerin analiz edildiği nihai katılımcı sayısı 97 olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler Google Forms ortamından Excel ortamına aktarılmıştır. Veriler düzenlenerek analize uygun olmayan veriler temizlenmiştir. Sonrasında Microsoft Excel ortamındaki demografik bilgilere ait veriler Pivot Table kullanılarak grafiklere dönüştürülmüştür. Veri dosyasındaki metaforlara ait olan ifadeler .xlsx uzantılı excel dosyasındaki her bir satırda yer alan birden fazla ifadeyi birbirinden ayırmak için Excel VBA kodlama kullanılmıştır. Dönüştürülen veriler .csv uzantılı dosya olarak kaydedilmiştir. Kodlama ve ayıklama aşamasında ilgili ve anlamlı gelen bölümler araştırmacı tarafından kodlanmıştır.

Toplanan verilerin kodlanması ve bu kodlara göre bir sınıflandırılmanın yapılması anlamlı bir veri seti elde edilmesi noktasında yeterli olmadığından kodlar tekrar birleştirilip daha kapsamlı düzeyde açıklanabilen bir üst kategori altında düzenlenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin adlandırma, tasnif, eleme ve kavramsal kategori aşamaları tamamlanmıştır. Söz konusu aşamalarda uzman

görüşleri alınmıştır. Elde edilen son içerik analizine göre öğretmenler 68 metafor oluşturmuştur. Söz konusu metaforlar beş kategori altında toplanmıştır. Metaforların uygun kategori altında sınıflandırılıp sınıflandırılmadığına dair uzman görüşleri alınmış, gerekli görülen yerlerde revizyonlar yapılmıştır. Sonraki adımda, metaforların belirlenen kategorilere uygunluğu test edilmiştir. Daha sonra uzmanlar ve araştırmacı online görüşme ile tekrar bir araya gelerek metafor kategorileri hakkında ortak paydada buluşularak analiz sonlandırılmıştır. Böylece elde edilen görüş birliğiyle metafor kategorileri son şeklini almıştır.

## Bulgular

Araştırmada öncelikle BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar ile bu metaforların hangi kavramsal kategoriler altında gruplandırılabilmesine dair analizler yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

### 1. BİLSEM Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Kavramına İlişkin Ürettikleri Metaforlar

BİLSEM öğretmenlerinin “uzaktan eğitim” kavramına ilişkin 68 adet metafor oluşturduğu tespit edilmiştir. Söz konusu bu metaforlar aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo1. BİLSEM Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Kavramına İlişkin Metaforları

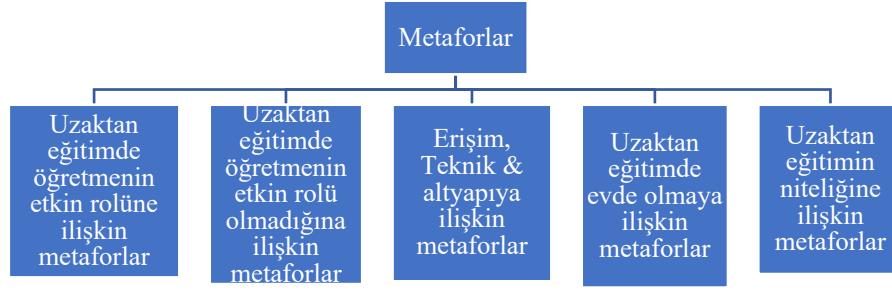
Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Kâşif	5	Okyanus/Deniz	3	Hapishane/ Göz hapsi	3
Köprü	3	Saksı bitkisi/ kök salmış bitki	3	Balon balığı	3
Toprak/tarla	2	Sihirbaz	2	Bukalemun	2
Mucit	2	Kervan yolda düzülür	2	Kuşatılmış kalede esir kalan asker/tutsak	2
Savrulan yaprak	2	Temeli eksik bina	2	Dört duvarla konuşmak	2
Matruşka	2	Rehber	2	Karışmış ip yumağı/arapsacı	2
Psikolog/ Terapist	2	Acemi şoför	2	Mengenede sıkışmak	2
Sabır taşı	2	Gaz lambası	1	Kibrit kutusunda yaşamak	1
Büyüteç	1	Sabun köpüğü	1	Labirent	1
Ahtapot	1	Balon (patlamaya hazır)	1	Çaydanlık	1
Filozof	1	Göz	1	Cam kafes	1

Üretim Zinciri	1	Çevrim içi asker	1	Suya yazı yazmak	1
Kanatlı kitap	1	İp (gergin)	1	Karanlıkta dart oynamak	1
Yazar	1	Delhiz	1	Laf olsun torba dolsun	1
Hedef Tahtası	1	BİTli ev	1	Dostlar alışverişte görsün	1
Çalar saat	1	Kekeme	1	Çocuklarla oynama sanatı	1
Pokemon	1	Takviye edici gıda	1	Zaman bekçisi	1
Yıldız	1	Polen	1	Ağzı çok küçük bir şişeden suyun dökülmesini beklemek	1
Güneş	1	Film Şeridi	1	Kara delik	1
Yenilik elçisi	1	Avatar	1	Pazar kahvaltısı	1
		Uzay boşluğunda süzülen bir gök taşı	1	Üç boyutlu filmde yaşamak	1
Etkinlik Avcısı	1	Titanik' in orkestrası	1	Ne ekersen onu biçerisn	1
Gezgin	1	Patinaj çekmek	1		

Tablo 1 incelendiğinde BİLSEM’ de görev yapan farklı branşlardan olan öğretmenlerin 68 farklı metafor ürettikleri görülmektedir. Bu veriler arasında beş tekrar ile en çok “Kâşif” metaforunun kullanıldığı tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim süreci birçok açıdan eğitimin tüm paydaşlarını daha önce deneyim sahibi olmadıkları bir alana yöneltmiş olduğu ifade edilebilir. Dolayısıyla herkes için yeni olan uzaktan eğitim sürecinde, bireylerin deneyimlerine dair duygu ve düşüncelerini yansıtmada, metaforlar bir araç olarak kullanılabilceğinin somut bir örneği olduğu ifade edilebilir.

## 2. BİLSEM Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Kavramına İlişkin Metaforların Kategorilendirilmesi

Araştırmada, “BİLSEM öğretmenlerinin “uzaktan eğitim” kavramına yönelik metaforları ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında yer alabilir?” sorusu bağlamında cevap aranmıştır. BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin ürettikleri metaforlar için beş kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler; “Uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolüne ilişkin metaforlar”, “Uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolü olmadığına ilişkin metaforlar”, “Erişim, Teknik & altyapıya ilişkin metaforlar”, “Uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin metaforlar” ve “Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin metaforlar” olarak belirlenmiştir. Söz konusu grupların şematik olarak gösterimi aşağıda sunulmuştur.



Şekil 6. Uzaktan Eğitim İle İlgili Metafor Kategorileri

Yukarıda ifade edilen metafor kategorileri öğretmenlerin yaş ve mesleki kıdemleri odağa alınarak ayrı ayrı tablolar halinde sunulmuştur. Metaforlarla ilgili kategorilerin öğretmenlerin yaş ve deneyim sürelerine göre verilmesinin gerekçesi; “Öğretmenlerin “uzaktan eğitim” kavramına yönelik oluşturduğu metaforlar yaş ve mesleki deneyim süreleri bağlamında hangi kategoriler altında toplanmaktadır?” sorusuna cevap aranmasıdır. Diğer bir gerekçe ise, “Dijital göçmenler”in “Dijital yerliler”e ya da “uygulama jenerasyonu”na uzaktan eğitimde bilginin aktarımı sürecinde ne derece olumlu bir tutum sergileyip sergileyemediğini metaforlar aracılığıyla ortaya koymaktır. Nitekim Prensky, dijital yerlilerin bilgiyi onların atalarından farklı bir yolla işleyip düşündüğünü dile getirmektedir (Couch, & Towne, 2018). Bu araştırmayla bireylerin düşüncelerindeki farklılığı metaforlar aracılığıyla ortaya koymak amaçlanmıştır. Çünkü metaforlar, kavramların oluşumunda düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren, kontrol eden ve söz konusu kavramları somutlaştırmamızda etkili olan, ayrıca iletişimi sağlayan en güçlü zihinsel araçlardan biri olarak ifade edilmektedir (Shaw & Mahlios, 2011). Bu bağlamda araştırmaya katılan BİLSEM öğretmenleri yaş olarak üç gruba ayrılmıştır. Birinci grup 24-34 yaş arasını; ikinci grup 35-45 yaş arasını ve üçüncü grup ise 46-53 yaş arasını kapsamaktadır. Mesleki deneyim olarak ise, öğretmenlikte 1-10 yıllık deneyimi olanlar ilk grup içerisinde, 11-20 yıllık deneyimi olanlar ikinci grup içerisinde ve 20 yıldan fazla deneyimi olanlar ise üçüncü grup içerisinde değerlendirilmeye alınmıştır. Söz konu grupların şematize edilmiş hali aşağıda sunulmuştur.





Şekil 7. BİLSEM Öğretmenlerinin Bazı Özelliklerine Göre Gruplandırılması

### 2.1. Birinci Grup BİLSEM Öğretmenlerinin Metafor Kategorileri

Birinci grubu oluşturan BİLSEM öğretmenleri; 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenleri temsil etmektedir. Birinci grubu oluşturan BİLSEM öğretmenlerinin metafor kategorilerine ilişkin bulguları aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Bu grupta toplam 23 öğretmen bulunmaktadır.

Tablo 2. Birinci Grup BİLSEM Öğretmenlerinin Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metafor	f	%
Uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolüne ilişkin metaforlar	Okyanus, Bukalemun, Polen, Tarla, takviye edici gıda, mucit, kâşif (2), Avatar, zaman bekçisi, köprü, büyüteç, filozof	13	40,6
Uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolü olmadığına ilişkin metaforlar	Balon balığı, Acemi şoför, Tinatik’in orkestrası, sabır taşı, uzay boşluğunda süzülen bir gök taşı	5	15,6
Erişim, Teknik & altyapıya ilişkin metaforlar	Ağzı çok küçük bir şişeden suyun dökülmesini beklemek	1	3,2
Uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin metaforlar	Kara delik, kök salmış bitki/saksı bitkisi, mengineye sıkıştırılmak, kibrit kutusunda yaşamak, dört duvarla konuşmak	5	15,6
Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin metaforlar	Kervan yolda düzülür, ne ekersen onu biçersin, balon, arapsaçı (2), karanlıkta dart oynamak, Pazar kahvaltısı, üç boyutlu filmde yaşamak	8	25
Toplam		32	100

Tablo 2 incelendiğinde BİLSEM Öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile ilgili öğretmenlerin etkin katılımına yönelik olumlu metaforlar ürettikleri görülmektedir. Bu bağlamda uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolüne ilişkin kavramsal kategorisi altında 13 metafor belirlenirken öğretmenin etkin rolü olmadığına ilişkin yapılan metafor sayısı 5’dir. Bu bulgulardan hareketle öğretmenlerin daha olumlu bir tutum

içinde oldukları ifade edilebilir. Söz konusu grupta yer alan öğretmenlerin oluşturdukları metaforlardan örnekler aşağıda sunulmuştur.

*“Uzaktan eğitim okyanus gibidir. Çünkü etkinlerimizde çok sayıda ve çeşitli kaynağı kolaylıkla kullanabiliyoruz.”* (K29)

*“Uzaktan eğitim büyüteç gibidir. Çünkü teknolojik araçları mercek altına alıyoruz.”* (K17)

*“Uzaktan eğitim Pazar kahvaltısı etmek gibidir. Çünkü işimi evimde rahat kıyafetlerimle, yol sıkıntısı çekmeden ve kahvemi yudumlarken yapabiliyorum.”* (K22)

*“Uzaktan eğitim uzay boşluğunda süzülen bir gök taşı gibidir. Çünkü hiçbirimiz bu süreçte nereye doğru gittiğimizi bilemiyoruz.”* (K37)

*“Uzaktan eğitim üç boyutlu filmde yaşamak gibidir.” Çünkü teknolojinin sunduğu imkanları kullanabildiğimizde pandemide yapamayacağımız şeyleri yapmış hissini yaşatabilmektedir.”* (K43)

*“Uzaktan eğitim ağzı çok küçük bir şişeden suyun dökülmesini beklemek gibidir. Çünkü uzaktan eğitimde internetin yavaşlığı, kişilerin gelmesini beklemek, dosyaların yüklenmesini beklemek insanın sabrını zorluyor.”* (K14)

## 2.2. İkinci Grup BİLSEM Öğretmenlerinin Metafor Kategorileri

İkinci grup, 35-45 yaş aralığında olan ve mesleğinde 10-20 yıl arasında deneyime sahip olan öğretmenleri kapsamaktadır. Söz konusu ikinci grubun metafor kategorilerine ilişkin bulguları aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Bu grup içerisinde toplam 59 öğretmen bulunmaktadır.

Tablo 3. İkinci Grup BİLSEM Öğretmenlerinin Metafor Kategorileri

<b>Kategoriler</b>	<b>Metafor</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
Uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolüne ilişkin metaforlar	Kâşif (2), kanatlı kitap, ahtapot, sihirbaz (2), çalar saat, pokemon, yıldız, güneş, yenilik elçisi, Psikolog/terapist (2), çaydanlık, etkinlik avcısı, gezgin, yazar, rehber (2), matruşka, köprü (2), üretim zinciri, köprü, göz, bukalemun	26	52
Uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolü olmadığına ilişkin metaforlar	Balon balığı (2), çevrim içi asker, ip, delhiz,	5	10
Teknik & donanımına ilişkin metaforlar	Kekeme, temeli eksik bina	2	4

Uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin metaforlar	“BİT”li ev, tutsak, saksı bitkisi/kök salmış bitki (2), cam kafes, mengenede sıkıştırılmak, kuşatılmış kalede esir asker/tutsak (2), göz hapsinde olmak (2)	10	20
Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin metaforlar	Laf olsun torba dolsun, dostlar alışverişte görsün, çocuklarla oynama sanatı, suya yazı yazmak, patinaj çekmek, arapsaçı/karışmış ip yumağı (2)	7	14
Toplam		50	100

Tablo 3’ e bakıldığında 26 sayıyla en fazla metaforun uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolüne ilişkin kavramsal kategorisi altında yer aldığı, ikinci olarak 10 metafor ile Uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin kategoride yer aldığı görülmektedir. Söz konusu tablodaki metaforların olumlu ve olumsuz durumu temsil etme bakımından ele alındığında olumlu metaforların daha fazla olduğu ifade edilebilir. Gruptaki öğretmenlerin oluşturdukları metaforlardan örnekler aşağıda sunulmuştur.

*“Uzaktan eğitim kâşif gibidir. Çünkü hem kendimi hem mesleğimi hem de öğrencilerimi yeniden farklı yönlerden keşfediyorum.” (K8)*

*“Uzaktan eğitim etkinlik avcısı gibidir. Çünkü sürekli öğrencilerime internetten evde yapabilecekleri zevkli etkinlikler arıyorum.” (K52)*

*“Uzaktan eğitim gezgin gibidir. Çünkü bu süreçte uzaktan gezilebilecek tüm müzeleri bireysel ya da öğrencilerimle birlikte gezdim.” (K66)*

*“Uzaktan eğitim yazar gibidir. Çünkü bu süreç beni çok yazmaya ve çok okumaya yöneltti.” (K16)*

*“Uzaktan eğitim (benim için) terapist gibidir. Çünkü kendi kendimi, öğrencilerimi ve velilerimi sağaltma yöntemleri geliştirmeme vesile oldu.” (K28)*

*“Uzaktan eğitim çaydanlık gibidir. Çünkü uzaktan eğitimde altı hiç kapanmadan, son gaz çalıştık(m).” (39)*

*“Uzaktan eğitim patinaj çekmek gibidir. Çünkü tempomu ne kadar arttırsam arttırıyım ilerleme kaydedemiyorum gibi hissediyorum.” (K71)*

“Uzaktan eğitim “BİT”li (Bilişim İletişim Teknolojileri) ev gibidir. Çünkü ekran başından kalkınca kaşını başlar.” (K44)

### 2.3. Üçüncü Grup BİLSEM Öğretmenlerinin Metafor Kategorileri

Üçüncü grup, 46-53 yaş aralığında olan ve mesleğinde 20 yıldan fazla deneyime sahip olan öğretmenleri kapsamaktadır. Söz konusu üçüncü grubun metafor kategorilerine ilişkin bulguları aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Bu grup içerisinde toplam 15 öğretmen bulunmaktadır.

Tablo 4. Üçüncü Grup BİLSEM Öğretmenlerinin Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metafor	f	%
Uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolüne ilişkin metaforlar	Toprak, kâşif, okyanus, köprü, deniz, matruşka,	5	33,3
Uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin” rolü olmadığına ilişkin metaforlar	Savrulan yaprak, Film şeridi, hedef tahtası, balon (patlamaya hazır)	4	26,7
Teknik & altyapıya ilişkin metaforlar	Gaz lambası, suya yazı yazmak,	2	13,3
Uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin metaforlar	Hapishane, dört duvarla konuşmak,	2	13,3
Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin metaforlar	Labirent, sabun köpüğü,	2	13,4
Toplam		15	100

Tablo 4 incelendiğinde mevcut kategoriler arasında sayıca en fazla olan uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolüne ilişkin metaforları temsil eden kategori olduğu görülmektedir. Bu gruptaki öğretmenler, Marc Prensky’ nin “Dijital Göçmenler” olarak adlandırdığı grubu temsil etmektedir. Mesleki tecrübeleri yüksek olmakla birlikte uzaktan eğitime yönelik tutumlarının kullandıkları metaforlara bakılarak olumlu olduğu ifade edilebilir. Söz konusu grupta yer alan öğretmenlerin oluşturdukları metaforlardan örnekler aşağıda sunulmuştur.

“Uzaktan eğitim toprak gibidir. Çünkü bu süreçte sessiz sedasız tohumu geliştirerek geri verecektir.” (K85)

“Uzaktan eğitim köprü gibidir. Çünkü yeni bir yaşam tarzına geçiş yolumuzdur.” (K79)

“Uzaktan eğitim matruşka gibidir. Çünkü her gün yeni bir şey öğrenerek kendimin yeni bir versiyonuna dönüşüyorum.” (K38)

“Uzaktan eğitim suya yazı yazmak gibidir.” Çünkü öğrencilerden dönütler yeterince gelmediği için boşuna uğraşıyormuşum gibi hissediyorum.” (K57)

*“Uzaktan eğitim dört duvarla konuşmak gibidir. Çünkü öğrencilerde ne ses var ne görüntü.” (K35)*

*“Uzaktan eğitim labirent gibidir. Çünkü dön dön nereye çıkacağımızı/varacağımızı bulamıyoruz.” (K90)*

## **Sonuç**

Farklı BİLSEM’lerden ve çeşitli branşlardan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla metaforlar kullanılmış ve böyle düşünmelerine neden olan etmenlerin neler olabileceği hakkında bilgi edinilmeye çalışılmıştır. Araştırmaya katılan BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik olumlu metaforlar kullanmalarının yanında olumsuz metaforlar kullanan öğretmenlerin de olduğu anlaşılmaktadır. Uzaktan eğitim sürecine yönelik algıları ve nedenleri kategoriler altında tartışılmıştır.

Çalışma grubundaki 97 BİLSEM öğretmenin uzaktan eğitim ile ilgili ürettiği 68 metaforun büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitimde “öğretmenin etkin rolüne” ilişkindir. Metaforlar kişilerin sosyal ve kültürel yapılarından izler taşıdığı için (Bargh & Bandrollar, 1996), bu durum beklenen bir sonuçtur. Bunun yanında, öğretmen uzaktan eğitim sürecinin en etkili, en önemli parçasıdır. Dolayısıyla içindeki durumu nasıl algıladığı ve bu durumu nasıl yansıttığı öğretmenlerin metaforlarına da yansımıştır. Nitekim metaforlar, değerlerin bireye sezdirilmesi ve bireyin kendini ifade etmesi açısından önemlidir (Ortony, 2002). Ayrıca, metaforların eğitimin her kademesinde kullanılmaya uygun olduğu (Botha, 2009) ifade edilmektedir. Bu nedenle bu bölümde, söz konusu araştırmada elde edilen sonuçlar alanyazın ışığında tartışılarak öneriler sunulmuştur.

İlk kategori olan “uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolüne ilişkin” metaforların sayısına bakıldığında; 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenler 13 metafor, 35-45 yaş diliminde ve 10-20 yıl arasında mesleki deneyimi olan öğretmenler 26 metafor ve 46-53 yaş diliminde ve 20 yıldan fazla mesleki deneyimi olan öğretmenler ise 5 metafor üretmişlerdir. İlk kategori için toplam 44 metafor yazılmıştır. BİLSEM öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik üretmiş oldukları olumlu metaforların, öğretmenlerin sahip oldukları düşünme stilleri hakkında bir öngörü sunmuş olduğu ifade edilebilir. Nitekim belirsiz ve bilinmezliklerle dolu olarak görülen uzaktan eğitim sürecine yönelik üretilmiş olan olumlu metaforların çokluğunun gerekçesi, BİLSEM öğretmenlerinin sahip oldukları

düşünme stillerinin etkisiyle değişime ve belirsizliğe karşı limitlerinin daha fazla olduğu şeklinde açıklanabilir.

Alanyazındaki bulgularla karşılaştırma yapılacak olursa, Topal Altındış ve Emir (2021b) tarafından yapılan çalışmada BİLSEM öğretmenlerinin problem çözerken Global, Anarşik, Liberal, Hiyerarşik, Muhafazakâr ve İçsel düşünme stilini kullandıkları belirtilmiştir. Bunun yanında BİLSEM öğretmenlerinin en çok tercih ettikleri düşünme stilleri; Yargısal ( $\bar{x}=28,72$ ), Yasama ( $\bar{x}=28,44$ ) ve Liberal/Yenilikçi ( $\bar{x}=28,00$ ) düşünme stilleri olurken en az tercih ettikleri düşünme stillerinin ise, Muhafazakâr ( $\bar{x}=14,91$ ) ve Global ( $\bar{x}=17,45$ ) düşünme stilleri olduğu tespit edilmiştir (Topal Altındış & Emir, 2021a). Bu bağlamda öğretmenlerin sahip oldukları düşünme stilleri ürettikleri metaforlara da yansımış olabilir. Bu konuyla ilgili daha net bilgiler sunulabilmesi için daha kapsamlı araştırmaların yapılması önerilir. İlgili araştırmada Hiyerarşik düşünme stilini (DS) benimseyenlerin görevlerini öncelik sırasına göre yapmayı sevdikleri, Anarşik DS' ni benimseyenler, kendilerine esneklik sunan işlerden keyif aldıkları, bunun yanında Liberal DS' ne sahip olan BİLSEM öğretmenlerinin keşfetme arzusu yüksek olan üstün yetenekli öğrencilerin beklentilerini karşılamaya daha yakın oldukları belirtilmiştir (Topal Altındış & Emir, 2021a). Alanyazındaki farklı çalışmalara bakıldığında; Cömert ve Şahin Çakır (2021) tarafında yapılan çalışmada, öğretmenlerin Covid-19 hakkındaki algılarını açıklarken branşlarını yakından ilgilendiren olgu ve kavramları kullanmaları; bireysel düşünme stillerinin branşlarından etkilendiğini gösterdiği ifade edilmiştir. Benzer bir durum ise, Çubukçu' nun (2004) çalışmasında öğretmen adaylarının bireysel düşünme stillerinde branşlarının etkili bir faktör olduğu dile getirilmiştir. Öğretmenlerin branşları kadar içinde buldukları eğitim kurumunun ve hitap ettiği öğrenci kitlesinin de sahip olduğu düşünme stilleri üzerinde belirleyici olabileceği ifade edilebilir. Alanyazında öğrencilerin düşünme stilleri üzerine yapılan bir araştırmada (Costa, Souza, Castro, Valentim & Dias, 2020) ise, öğrencilerin öğrenme stillerinin öğrenme yönetim sistemindeki davranışlarıyla ilişkisini belirlemek için bazı yapay zekâ algoritmaları kullanılmıştır. Dolayısıyla yapılacak yeni araştırmalarda yapay zekâ algoritmaları kullanılarak düşünme stillerinin metafor üretme/oluşturma üzerindeki yordayıcılığı daha kapsamlı olarak ele alınıp değerlendirilebilir.

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenin etkin rolüne ilişkin üretilen metaforlar arasında “güneş, yıldız, rehber” gibi benzetmeler yer almaktadır. Yerel alanyazın incelendiğinde Aydın ve Pehlivan (2010) tarafından öğretmen adayları üzerinde

yapılan metafor çalışmasında “güneş, ebeveyn, pusula” gibi metaforların kullanıldığı görülmektedir. Benzer durum Sarier ve Uysal (2021) tarafından da ifade edilmiştir. Bu sonuçların öğretmenlerin eğitim sistemi içerisindeki üstlendikleri ve temsil ettikleri kavramların dışı vurumu olduğu ifade edilebilir.

İkinci kategori olan “uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolü olmadığına ilişkin” metaforların sayısına bakıldığında; 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenler 5 metafor, 35-45 yaş diliminde ve 10-20 yıl arasında mesleki deneyimi olan öğretmenler 5 metafor ve 46-53 yaş diliminde ve 20 yıldan fazla mesleki deneyimi olan öğretmenler ise 4 metafor üretmişlerdir. İkinci kategori için toplam 14 metafor yazılmıştır. Söz konusu sonuçlara bakarak BİLSEM öğretmenlerinin ürettikleri olumlu metafor sayısının olumsuz metafor sayısından fazla olduğu ( $n_{\text{metafor}}=44 > n_{\text{metafor}}=14$ ) görülmektedir. Atik (2020), Fen bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik metaforlarının analiz edildiği araştırmasında duyuşsal temaya yönelik katılımcıların olumsuz metaforlar ürettiklerini belirtmiştir. Başka bir çalışma, Cömert & Çakır (2021) tarafından Covid-19 sürecine ilişkin öğretmen metaforlarının analizine yöneliktir. Söz konusu çalışmada öğretmenler çoğunlukla “insan hayatına etkileri” kategorisine yönelik “sinsi arkadaş, görünmez düşman, uykuda bastıran karabasan” gibi olumsuz metaforlar ürettikleri belirtilmiştir. Söz konusu çalışmada ise “savrulan yaprak, film şeridi, hedef tahtası, patlamaya hazır balon” gibi benzetmeler yapılmıştır. Ancak BİLSEM öğretmenlerine yönelik yapılan bu araştırma sonuçlarına bakıldığında, alanyazındaki araştırma sonuçlarına göre nispeten farklı sonuçların elde edildiği ifade edilebilir.

Üçüncü kategori olan “teknik & altyapıya ilişkin” metaforların sayısına bakıldığında; 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenler 1 metafor, 35-45 yaş diliminde ve 10-20 yıl arasında mesleki deneyimi olan öğretmenler 2 metafor ve 46-53 yaş diliminde ve 20 yıldan fazla mesleki deneyimi olan öğretmenler ise yine 2 metafor üretmişlerdir. Üçüncü kategori için toplam 5 metafor yazılmıştır. Bu kategori altında diğer iki kategoriye oranla daha az metafor üretildiği görülmektedir. Bunun nedeni BİLSEM öğretmenlerinin sahip oldukları düşünme stillerinin bir sonucu olabileceği gibi, yaşadıkları bölgelerde internet ile ilgili altyapı sorunlarıyla daha az karşılaşmış oldukları şeklinde de yorumlanabilir. Diğer taraftan BİLSEM’lerin il ve ilçe merkezlerinde olması bu savı destekler niteliktedir. Farklı bir açıdan bakılacak olursa, BİLSEM öğretmenlerinin teknoloji kullanımına yönelik gerekli yeterlik düzeyine sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir. Nitekim Topal Altındiş ve Yaman (2021) tarafından yapılan



araştırmada, BİLSEM öğretmenleri ile MEB'e bağlı olan diğer eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin Teknoloji Entegrasyonuna Yönelik Öz-Yeterlik Algılarının BİLSEM öğretmenleri lehine anlamlı farklılık gösterdiği ( $\bar{X}_{BİLSEM \text{ Öğretmenleri}} = 72.600 > \bar{X}_{MEB \text{ Diğer Öğretmenler}} = 65.700$ ) tespit edilmiştir. Alanyazındaki diğer çalışmalara bakıldığında, Doğan ve Koçak (2020) araştırmasında uzaktan eğitimin yer ve konum sınırını kaldırdığı, her yerden erişilebilir olduğu, ekonomik olduğu, eğitimin sekteye uğramadan devam etmesini sağladığı, fırsat eşitliğini desteklediği, bilgiye ulaşmayı kolaylaştırdığı ve öz düzenleme becerilerini kazandırmayı desteklediği belirtilmiştir. Atik (2020) ise, çalışmasında katılımcıların uzaktan eğitimin olumlu özelliği olarak esnek yapıya, etkin teknolojik kullanımına, bireysel öğrenme özelliğine vurgu yapan metaforlar kullanırken, olumsuz özelliğini betimlemek için “boş iş, can sıkıntısı, boş kutu” gibi metaforları kullandıkları belirtilmiştir. Öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri kadar 21. yüzyılın bireyine bilgi aktarımında teknoloji entegrasyonuna yönelik yeterliliğin de önemli bir unsur olduğu ifade edilebilir. Söz konusu yeterlilik düzeyinin inanç ve düşünceler üzerinde etkin bir rolü olduğu söylenebilir.

Dördüncü kategori olan “uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin” metaforların sayısına bakıldığında; 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenler 7 metafor, 35-45 yaş diliminde ve 10-20 yıl arasında mesleki deneyimi olan öğretmenler 10 metafor ve 46-53 yaş diliminde ve 20 yıldan fazla mesleki deneyimi olan öğretmenler ise 2 metafor üretmişlerdir. Dördüncü kategori için toplam 19 metafor üretilmiştir. Söz konusu metaforlardan 5 tanesi olumlu metafor iken 14 tanesi olumsuz metafordur. BİLSEM öğretmenlerinin ürettikleri olumsuz metaforlar arasında “hapishane, göz hapsi, kuşatılmış bir kalede esir kalan asker, dört duvarla konuşmak, kibrit kutusunda yaşamak” gibi sınırlandırılmışlık duygusunu dışı vuran benzetmelerin yapıldığı görülmektedir. Ayrıca söz konusu öğretmenlerin diğer üç kategoriye oranla bu kategoride daha fazla olumsuz metaforlar üretmiş oldukları görülmektedir. Söz konusu sonuçların elde edilmesinin gerekçesi olarak: BİLSEM öğretmenlerinin problem çözerken en çok hangi tür düşünme stillerini tercih ettiklerini belirlemek için yapılan çalışmada (Topal Altındış ve Emir, 2021b), BİLSEM öğretmenlerinden Anarşik DS' ni benimseyenlerin, kendilerine esneklik sunan işlerden keyif aldıkları ifade edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde eğitimin niteliğini düşürmemek adına karar vericiler tarafından uygulanan bazı yaptırımların öğretmenlerin kendilerini göz hapsinde tutulduğunu ve kısıtlandığını düşünmelerine neden olduğu ileri sürülebilir.

Beşinci ve son kategori olan “Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin” metaforların sayısına bakıldığında; 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenler 8 metafor, 35-45 yaş diliminde ve 10-20 yıl arasında mesleki deneyimi olan öğretmenler 7 metafor ve 46-53 yaş diliminde ve 20 yıldan fazla mesleki deneyimi olan öğretmenler ise 2 metafor üretmişlerdir. Beşinci kategori için toplam 17 metafor üretilmiştir. Söz konusu metaforlardan 7 tanesi olumlu metafor iken 10 tanesi olumsuz metafordur. Elde edilen sonuçlar alanyazındaki araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Üretilen olumsuz metaforlar daha çok kısıtlanma, sınırlandırılma, hapsolme duygularına yöneliktir. Bu durum öğretmenlerin içinde buldukları durumu nasıl algıladığını ve yansıttığını göstermektedir. Alanyazına bakıldığında benzer sonuçların olduğu görülmektedir. Örneğin Örneğin Yıldız (2016) tarafından yapılmış olan araştırmada katılımcıların %79’ u uzaktan eğitim ile ilgili sıkıntı ve güçlük yaşadığını belirtmiştir. Bunun yanında, uzaktan eğitim hakkında sahip olunan bilgi düzeyinin uzaktan eğitim sürecine yönelik algıları etkilediğini ortaya koyan çalışmalar (Ağır, 2007; Ateş ve Altun, 2008) bulunmaktadır. Söz konusu bu araştırmada öğretmenler tarafından uzaktan eğitim sürecine ilişkin üretilen 68 metaforun 49’ unun olumlu metafor olduğu görülmektedir. Ayrıca Dougiamas (2000) çalışmasında, uzaktan eğitimde dersi veren öğretmenin, dersi alan öğrencilerin görüşlerini etkilediğini ortaya koymuştur. Bu bulgudan hareketle uzaktan eğitimde derslerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesinde, dersi veren öğretmene büyük sorumluluk düştüğü anlaşılmaktadır. Bu nedenle nitelikli ve donanımlı öğretmenlere her zaman ihtiyaç olduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte, eğitimin tüm paydaşları (öğrenci, öğretmen, veli) için 21. yüzyılın en önemli becerileri arasında bulunan eleştirel düşünmenin, yaratıcı düşünmenin ve problem çözme becerisinin uzaktan eğitim sürecinde eğitim-öğretim uygulamalarının sağlıklı ve sistemli yürütülmesinde önemli bir payı olduğu iddia edilebilir.

Uzaktan eğitime yönelik BİLSEM öğretmenlerinin metaforlardan yola çıkarak, öğretmenlerin söz konusu süreci nasıl algıladıkları, uzaktan eğitim sürecine ve uygulamalarına karşı sahip oldukları bakış açıları, uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlar ve bunları yansıtmaya biçimleri öğretmenlerin yaşları ve mesleki deneyimlerine göre bazı açılardan benzerlik gösterirken bazı açılardan farklılık göstermiştir. Örneğin 46-53 yaş diliminde ve 20 yıldan fazla mesleki deneyime sahip olan BİLSEM öğretmenleri uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolüne ilişkin daha az olumlu metaforlar ürettikleri için diğer iki gruba oranla bu süreçte öğretmenin etkin rolüne daha az inanç duyduğu ifade edilebilir. Bunun yanında her üç gruptaki BİLSEM

öğretmenleri uzaktan eğitimde öğretmenin etkin rolü olmadığına ilişkin benzer sayıda metafor ürettikleri için bu konudaki bakış açılarının paralel olduğu ifade edilebilir. Uzak eğitimde teknik & altyapıya ilişkin bakış açılarının da her üç grup için benzer olduğu ifade edilebilir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimde evde olmaya ilişkin ürettikleri metafor sayıları bakımından en tecrübeli öğretmenlerin en az sayıda metafor ürettikleri görülmüştür. Bu durum tecrübeli öğretmenlerin olumsuz koşulları daha soğukkanlı bir şekilde karşıladıklarını gösterebilir. Uzaktan eğitimin niteliğine ilişkin öğretmen metaforlarında en az metaforu yine en tecrübeli öğretmenler üretmiştir. Ancak üretilen iki metafor da anlamca olumsuzdur. Bunun yanında 24-34 yaş aralığında olan ve mesleğinde 1-10 yıllık deneyimi bulunan öğretmenler 8 metafor üretmiş olup bu 8 metaforun dördü olumlu metaforlardır. Bu sonuçlardan hareketle daha genç olan öğretmenlerin uzaktan eğitimin niteliğine yönelik daha olumlu bir tutum içinde olduğu ifade edilebilir. Bu durum Marc Prensky' nin 1980 sonrasında doğan kişileri “Dijital yerliler” olarak tanımlaması ve bu kişilerin kişisel bilgisayarların, elektronik oyunların, tabletlerin ve cep telefonların dünyasında büyüyen ilk nesil (Couch & Towne, 2018) olmasından kaynaklanabileceği ifade edilebilir. Bu sonuçlardan hareketle, metaforlarından yola çıkarak, BİLSEM öğretmenlerinin bu süreci nasıl algıladıkları ve uzaktan eğitime bakış açıları, literatürde yer alan bazı araştırmaların bulguları ile benzerlik gösterirken bazı araştırma sonuçlarıyla örtüşmediği söylenebilir.

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak ileri sürülebilecek öneriler aşağıda listelenmiştir:

- Uzaktan eğitim süreçlerinin hayatın içinde ve eğitimin bir parçası olduğunu eğitim tüm paydaşlarına anlatabilmek adına Eğitim Bilişim Ağı' nda (EBA) öğrenci ve öğretmenin yanında veli üyelik sistemi de getirilerek veli online eğitimleri sunulabilir. Örneğin Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) olduğu gibi Veli Bilişim Ağı da oluşturulabilir.
- Metafor çalışmaları eğitimin tüm paydaşları geneline uygulanabilir.
- Belirlenen bir kavram üzerinde ebeveynlerin ürettikleri metaforların çocuklarının ürettikleri metaforlar üzerindeki yordayıcılık etkisi araştırılabilir.
- Öğretmenlerin düşünme stillerinin ürettikleri metaforlar üzerinde yordayıcı güce sahip olup olmadığı araştırılabilir.
- Yapılacak yeni araştırmalarda yapay zekâ algoritmaları kullanılarak düşünme stillerinin metafor üretme/oluşturma üzerindeki yordayıcılığı

öğretmen, öğrenci ve veli örnekleme bağlamında ele alınıp değerlendirilebilir.

- Son olarak, lisans eğitim içeriğinin ve aday öğretmen eğitim içeriğinin yenilikleri ve değişimleri kapsayacak ve öğretmeni mesleğe çok yönlü hazırlayacak şekilde düzenlemelerin yapılması sağlanabilir.

### Kaynakça / Reference

- Atik, A. D. (2020). Fen Bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 148-170.
- Bargh, J. A. & Barndollar, K. (1996). *Automaticity in Action: The Unconscious As Repository Of Chronic Goals And Motives*. New York: Guilford Press.
- Ben-Peretz, M., Mendelson, N., & Kron, F.W. (2003). How teachers in different educational context view their roles. *Teaching and Teacher Education*, 19, 277-290.
- Botha, E. (2009). Why Metaphor Matters in Education. *South African Journal Of Education*, 12, 431-444.
- Cantürk, G. ve Cantürk, A. (2021). İngilizce öğretmenlerinin Covid-19 küresel salgını sürecinde gerçekleştirdikleri uzaktan eğitim deneyimleriyle ilgili görüşlerinin metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Dergisi (CALESS)*, 3 (1), 1-37.
- Cebeci, O. (2013). *Metafor ve Şiir Dilinin Yapısı*, İthaki Y., İstanbul, s. 405.
- Costa, R. D., Souza, G. F., Castro, T. B., Valentim, R. A., & Dias, A. P. (2020). Identification of learning styles in distance education through the interaction of the student with a learning management system. *IEEE Revista Iberoamericana de Tecnologias del Aprendizaje*, 15(3), 148-160. <https://doi.org/10.1109/RITA.2020.3008131>
- Couch, J. D., & Towne, J. (2018). *Rewiring education: How technology can unlock every student's potential*. BenBella Books.
- Cömert, İ., & Çakır, Ç. Ş. (2021). Covid-19 ile ilgili öğretmen algılarını belirlemeye yönelik bir olgu bilim çalışması. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 382-405.
- Doğan, Ü., & Doğan, A. (2021). Bilim Sanat Merkezlerine Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin Müdür Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 104-116.
- Doğan, S. ve Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 111-124.
- Duruğa, M., & Doğan, Ü. (2021). Özel yetenekli öğrencilerin psikolojik danışmana ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 92-103.

- Gibbs, R.W. (1994): *The poetics of mind: figurative thought, language, and understanding*. Cambridge University Press.
- Girmen, P. (2007). İlköğretim öğrencilerinin konuşma ve yazma sürecinde metaforlardan yararlanma durumları (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Inbar, D. (1996). The free educational prison: Metaphors and images. *Educational Research*, 38(1), 77–92.
- Kaban, A. (2021). Determining teachers', students', and parents' perceptions of distance education through metaphors. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 7(1), 245-264. <https://doi.org/10.46328/ijres.1316>
- Karaburçak, S., & Taş, İ. D. (2019). Bilim ve sanat merkezinde eğitim alan 6. ve 7. sınıf öğrencileri ve velilerinin akademik başarı kavramına ilişkin metaforları. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(222), 83-102.
- Kazu, İ.Y., Bahçeci, F. ve Kurtoğlu-Yalçın, C. (2021). Öğretmenlerin Koronavirüs Pandemisi Döneminde Verdikleri Uzaktan Eğitime İlişkin Metaforik Algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 2(701-715).
- Korkmaz, E. (2021). İlköğretim matematik öğretmenlerinin metaforik algıları: pandemi sürecinde matematiğe yönelik farklı kavramlar. *Mustafa kemal üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*, 5(7), 1-14.
- Leavy, A. M., McSorley F. A. ve Bote, L. A. (2007). An examination of what metaphor construction reveals about the evolution of preservice teachers' beliefs about teaching and learning. *Teaching and Teacher Education*, 23, 1217-1233. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2006.07.016>
- Lin, C. H., ve Warschauer, M. (2015). Online foreign language education: What are the proficiency outcomes. *The Modern Language Journal*, 99(2), 394-397. <https://www.jstor.org/stable/43650034>
- MEB (2012). FATİH Projesi öğretmen eğitimi birimi. (2020, 14 Haziran) Erişim adresi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html>
- MEB. (2020). Türkiye Uzaktan Eğitim İstatistikleriyle Dijital Dünyanın Listelerini Zorladı. (2022, 10 Mart) Erişim adresi: <https://www.meb.gov.tr/turkiye-uzaktan-egitim-istatistikleriyle-dijital-dunyanin-listelerini-zorladi/haber/21158/tr>
- Meier, B., Moller, A., Chen, J., & Riemer-Peltz, M. (2011). Spatial metaphor and real estate: North–South location biases housing preference. *Social Psychological and Personality Science*, 2(5), 547-553.
- Midgley, W. ve Trimmer, K. (2014). *Metaphors for, in and of education research*. Midgley, W., Trimmer, K., & Davies, A. (Eds.). Cambridge Scholars Publishing.
- Moore, M. G., ve Kearsley, G. (2011). *Distance education: A systems view of online learning*. Cengage Learning. Wadsworth Cengage Learning. <https://doi.org/10.1080/00131911.2020.1766204>
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan

- sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 293- 310.
- Offir, B., Barth, I., Lev, Y., & Shteinbok, A. (2003). Teacher–student interactions and learning outcomes in a distance learning environment. *The Internet and Higher Education*, 6(1), 65-75.
- Ortony, A. (2002). *Metaphor and Thought*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Özan, M. B., Karagözoğlu, A. A., & Yapıcı, Z. (2021) Bilim ve Sanat Merkezi Öğrencilerinin COVID-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitime Yönelik Algıları: Bir Metafor Analizi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 8(3), 319-342.
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ. ve Özurk, M. (2017). Örgün eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*. 7(2), 294-304. <https://doi.org/10.5961/jhes.2017.208>
- Robson, C. (2017). *Real world research: A resource for social scientists and practitioner-researchers* (Çınkır, Ş & Demirkasımoğlu, N, Ed.). Ankara: Anı yay.
- Sarıyer, Y., & Uysal, Ş. (2021). Öğretmen Adaylarının Covid-19 Pandemi Sürecindeki “Öğretmen” ve “Öğrenci” Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*.
- Shaw, D. M., & Mahlios, M. (2011). Literacy metaphors of pre-service teachers: Do they change after instruction? Which metaphors are stable? How do they connect to theories? *Journal of Education for Teaching: International Research and Pedagogy*, 37, 77-92.
- Shuell, T. J. (1990). Teaching and learning as problem solving. *Theory into Practice*, 29, 102-108.
- Slavin, R. (1990). *Cooperative learning: Theory, research and practice*. Pearson. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(31), 121-159. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.492882>
- Simonson, M. & Seepersaud, D. J. (2018). *Distance education: Definition and glossary of terms*. Iap. Information Age Publishing Inc.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, İ. Ö. & Mısırlı, Z. A. (2018). Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Necatibey Eğitim ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi (UNESAK 2018)*. Balıkesir, Türkiye
- Tepebaşılı, Fatih (2013). *Metafor yazıları*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Thomson, M.M. (2015). Metaphorical images of schooling: Beliefs about teaching and learning among prospective teachers from the United States displaying different motivational profiles. *Educational Psychology*, 1–24.
- Topal Altındış, Z. & Emir, S. (2021a). “Bilsem Öğretmenlerinin Düşünme Stillerinin Problem Çözme Becerilerine Katkısı”. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, (Issn:2630-631X) 7(41): 243-255.

- Topal Altındış, Z., Emir, S. & Kılıç, O. (2021b). "Bilsem Öğretmenlerinin Düşünme Stilllerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi". *Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 7(36):154-164.
- Topal Altındış, Z. & Yaman, Y. (2021). "Öğretmenlerin Teknoloji Entegrasyonuna Yönelik Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi", *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, (Issn:2630-631X) 7(43): 575-585.
- Turan, S. (2015). *Uygulamada araştırma yöntemleri: Desen ve analizi bütünleştiren yaklaşım*. Ankara: Nobel Yay.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. K., & Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 6(2), 299-322.